

De Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN) pleitte onlangs tijdens hun jaarlijkse congres voor een huwelijk dat door opzegging bij notariële akte kan worden geëindigd. Dit als alternatief voor

de verhoging van de griffierechten, die niet doorgaat. Is de tijd inderdaad rijp voor een administratieve scheiding begeleid door een deskundige zoals de notaris?

'Eens, elke manier van echtscheiding op gemeenschappelijk verzoek zou eenvoudiger gemaakt moeten worden. De meest vernieuwende en zorgvuldige manier om tot beëindiging van het huwelijk te komen, is om de administratieve echtscheiding een wettelijke basis te geven. Dat is nogal wat meer dan alleen het huwelijk opzeggen bij notariële akte. De regeling zou waarborgen moeten kennen zodat mensen onder deskundige juridische/notariële begeleiding het huwelijk kunnen ontbinden. Echtscheiden is namelijk meer dan het huwelijk opzeggen bij akte. Het risico van slechts de ontbinding bij notariële

akte te regelen, is dat men kan scheiden zonder van tevoren de gevolgen en benodigde regelingen te overzien en te bespreken. Daarbij valt te denken aan het ouderschapsplan, alimentatieberekeningen, fiscale gevolgen en dergelijke. Dat is dan het paard achter de kar spannen. De ontbinding zal dus altijd onder deskundige begeleiding moeten gebeuren. De notariële echtscheidings-specialist is daar bij uitstek geschikt voor, zeker in combinatie met zijn mediationvaardigheden kunnen de problemen tussen de partijen opgelost worden, zeker nu de mediator een wettelijke status gaat krijgen!

Stelling:

'Huwelijk moet door opzegging bij notariële akte kunnen eindigen'

EENS

Palko Benedek, voorzitter VMSN

ONEENS

Anke Mulder, voorzitter van de vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsmediators (vFAS)

'Eind 2011 sneuvelde het wetsvoorstel scheidingsnotaris in de Eerste Kamer, waarin de notaris de bevoegdheid zou krijgen een gemeenschappelijk verzoek tot echtscheiding in te dienen. De EPN (deel van het notariaat) wil nu het domein van de echtscheiding betreden met het argument dat het goedkoper en efficiënter kan. De EPN stelt voor om een huwelijk te laten opzeggen bij de notaris, waarna de echtscheiding wordt ingeschreven in het huwelijksregister. Van lastenverlichting voor de burger zal echter geen sprake zijn, omdat de burger in plaats van griffierecht dan honorarium van de notaris moet voldoen. Opzegging is sowieso geen goed idee. In geval van geschil over nevenvoorzieningen zal de rechter die zo veel mogelijk tegelijkertijd willen behandelen en telkens wordt – terecht – beoordeeld of de echtscheiding bij tussenbeschikking wordt uitgesproken of tegelijkertijd met

nevenvoorzieningen. Dit is een totaalafweging waar je niet zomaar de echtscheiding uit kunt halen en bij een andere instantie, bijvoorbeeld een notaris, kunt laten opzeggen. Dit leidt tot een onzorgvuldige gang van zaken in situaties waar mensen toch al in de knel zitten en bovendien tot dubbele kosten. Tevens miskent het voorstel de betekenis van pensioenverweer. Als nabestaandenpensioen voor een echtgenoot verloren dreigt te gaan, bestaat er een wettelijke grond om de echtscheiding niet uit te spreken. De rechter waakt over dit belang. Bij echtscheiding moeten belangrijke zaken geregeld worden, zoals een zorgregeling voor de kinderen en afwikkeling van huwelijksvermogen. Echtelieden laten hun echtscheiding thans meestal afwickelen door vFAS-advocaten. Het is kostenverhogend en inefficiënt om echtelieden te verplichten tevens langs de notaris te gaan voor de opzegging van het huwelijk.'

ONEENS

*Jeroen Recourt,
Tweede Kamerlid PvdA*

‘Zoals iedere ondernemer, moet ook de notaris zoeken waar zijn of haar meerwaarde ligt. Welke nieuwe markten kunnen worden aangeboord? Wat kan de notaris beter of goedkoper dan de concurrent? In dat streven past het voorstel om de notaris een huwelijk te laten ontbinden. De flitscheiding *revisited*. Waarom zouden we dit overlaten aan de rechter als de ontbinding zelf geen afweging

meer vraagt? Een kale ontbinding door de rechter is een dure inefficiënte maatregel. Het kost de burger geld en legt beslag op de schaarse tijd van de rechter. De notaris kan dit tegen minimaal dezelfde kwaliteit en tegen lagere kosten. De eerste slag is hiermee wat mij betreft gewonnen door de notaris. Laat de rechter doen waar de rechter goed in is en dat is het doorhakken van knopen. Een enkele ontbinding van een huwelijk is een voorname-lijk administratieve handeling. Dat kost een burger al snel vele honderden euro’s. Onnodig duur. De redenering gaat overigens alleen maar op als het een kale ontbinding betreft. Zodra er nevenvoorzieningen worden gevorderd, zoals een alimentatieverplichting, is de rechter weer aan de bal. In hoeveel gevallen wordt er eigenlijk alleen een kale ontbinding gevraagd? Ik ben het dus met de stelling eens dat (als het de moeite loont) het huwelijk bij een kale ontbinding door een ander dan de rechter kan worden ontbonden. Maar dan deel twee: is de notaris vervolgens de aangewezen persoon voor het verrichten van die handeling? Daar

stel ik vraagtekens bij. Is bijvoorbeeld de ambtenaar van de burgerlijke stand niet eerder de aangewezen functionaris? Deze sluit én het huwelijk, én het huwelijk wordt aldaar in het register opgenomen. Lijkt het dan niet logisch om dezelfde functionaris het huwelijk te laten ontbinden en dit direct in het eigen register van de burgerlijke stand – de naam zegt het al – te laten opnemen? Dan kan ook direct werk gemaakt worden van mijn wens om de ambtenaar bij de ondertrouw ook daadwerkelijk voorlichting te laten geven, dan wel zich ervan te vergewissen dat het aanstaande bruidspaar weet waarop ze “ja, ik wil” zeggen. Een bewuste keuze voor een huwelijksregime is naar mijn mening een belangrijke stap naar het voorkomen van ellende in de toekomst. En dat is winst, ongeacht wie de scheiding uitspreekt. Ik ga graag het gesprek met u aan over de juistheid van mijn standpunt.’

‘De KNB is van mening dat de administratieve scheiding voorziet in een maatschappelijke behoefte aan een eenvoudige, forumloze scheiding, waarbij partijen samen tot werkbare oplossingen komen. De KNB verstaat daar- onder een scheiding buiten de rechter om, maar wel onder begeleiding van een juridisch geschoolde deskundige die ervoor zorgt dat alle vraagstukken die zich bij een scheiding voordoen, worden besproken en opgelost. De notaris is zo’n juridisch deskundige. Veel scheidende paren hebben in het kader van de flitscheiding de weg naar de notaris al gevonden. Binnen het notariaat is dan ook in de afgelopen jaren een kring van goed opgeleide en ervaren scheidingsbemiddelaars ontstaan. De notaris heeft van huis uit een onpartijdige positie en speelt dikwijls een bemiddelende rol in het tot stand brengen van overeenkomsten. Hij is gewend aan het

maken van overeenkomsten tussen mensen met verschillende belangen en kent zijn zorg- plicht daarin. Bovendien is hij thuis in alle juridische vraagstukken die met scheiding samenhangen. Hij zal geen van die vraag- stukken onbesproken laten zodat partijen niet jaren na de scheiding nog met hun ex-partner geconfronteerd worden omdat – zoals nu geregeld gebeurt – bepaalde vermogensbestanddelen over het hoofd zijn gezien en onverdeeld zijn gelaten. De afspraken tussen partijen kunnen worden neergelegd in een notariële akte. Mocht een van partijen de gemaakte afspraken niet nakomen, dan is een gang naar de rechter niet nodig. De uitvoering van wat in een notariële partijakte is neergelegd, kan immers direct worden afgedwongen. De notaris is kortom de aangewezen professional om te zorgen voor een zorgvuldige scheiding.’

EENS

*Franc Wilmink, bestuurslid
Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie*